

TORONTÁI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	180 dinár
Félévre	90 dinár
Negyedévre	45 dinár
Egy óra	15 dinár

Egyes szám ára 75 para.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Obilježeva (Zápolya) utca 1.

Szerkesztőség telefonszáma 251
Kiadóhivatal telefonszáma 21
MEGJELENIK MINDENNAK HÉTFŐ ÉS
ÜNNEPEK UTÁNI NAPOK KIVETÉVEL

Veliki Beeskerek. 1922.

LI. évfolyam, 152. szám.

Péntek, július 14.

Ki lesz az új belügyminiszter?

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, jul. 12.

A demokrata-párt tegnap újból értekezletet tartott, amelyen a belügyminiszteri tárcsa felett folyt hosszú vita. Az értekezleten, mint az eddigieken is, nem tudtak dűlőre jutni és így még mindig bizonytalan, ki lesz Marinkovity Voja utóda a miniszteri székben. A tegnapi napon két jelöltet is ajánlottak a demokrata-klubban, az egyik Becity Dragutin, a másik Timotievity Koszta. A kettő közül az utóbbi jöhet komolyabban számításba, mert Timotievity ellen állítólag a radikálisoknak sincs kifogásuk, míg Becity miniszterségéhez a radikálisok semmi szín alatt sem adnák hozzájárulásukat.

A belügyminiszteri tárcsa sorsa tehát még mindig bizonytalan.

A wienl rokkantak harca a kenyérért.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Wien, jul. 12.

Tegnap késő este több ezer wienl és wienkörnyéki hadirokkant összegyűlt a parlament épülete előtt, ahol nyugdíjjavadalmaik felemelése céljából tüntettek. A kancellár a parlamentben fogadta a rokkantak küldöttségét, azalatt azonban, amíg a deputáció szónokát hallgatta, a téren viharos nyugtalanság támadt. A tömeg fenyegetően viselkedett a esendőrökkel szemben, akik csak nagy nehezen tudták a rendet fenntartani. A kancellár látva ezt a jelenetet a parlament ablakából, kiment a térre és megnyugtatta a rokkantakat, hogy belátja követeléseik jogosságát és mindenképpen azon lesz, hogy kérésüket teljesítsék. A kancellár beszédét megnyugodva, szótoszlott a tömeg. A tüntetés alkalmával komolyabb incidens vagy zavargás nem történt.

Megalakul az állami jegybank Ausztriában

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Wien, jul. 12.

Az osztrák parlamenti pénzügyi bizottság hosszas és beható tárgyalás után elfogadta a jegybank felállítására vonatkozó javaslatot. A kormány a jegybank statutumát a hivatalos lapban közzéteszi és a jegybankot a lehető leggyorsabban megalakíttatja. A megalakulás végső terminusa augusztus közepe.

A rappalói szerződés a minisztertanácsban.

Pasity az egyezmény ellen van. — Az adriai vasut kérdése. — A földmívelésügyi miniszter lemondása.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, jul. 12.

A minisztertanács mai ülésén azokat a konvenciókat ismertették, amelyek a rappalói szerződés megváltoztatására vonatkoznak és amelyeket Tosti és Krstely annakidején Olaszország és az SHS állam nevében kötöttek.

Pasity Nikola miniszterelnök a konvenciókat illetőleg külön véleményét jelentett be. Hosszas beszédben kifejté, hogy helyteleníti a szerződést és azt mondja, hogy az SHS állam képviselőjének sokkal kedvezőbb eredményt kellett volna elérnie.

A minisztertanácsban szóba került továbbá az adriai vasut kérdése. A miniszterek nagy érdeklődéssel tárgyalták az ügyet és egyelőre csak abban állapodtak meg, hogy az adriai vasutnak feltétlenül Serajevón át kell mennie. A végállomás tekintetében több elágazó vélemény hangzott el. Valószínű, hogy a végállomás Kattaró lesz.

Pasity miniszterelnök bejelenti, hogy Pucelj földmívelésügyi miniszter állásáról lemondott. A minisztertanács a lemondás elfogadása mellett döntött. A földmívelésügyi miniszter lemondásával kapcsolatban a minisztertanácsban fölvetődött Vosnyák, az SHS állam prágai követének a távozása, miután Vosnyák annakidején Pucelj kívánságára vállalta a követségi tisztséget.

A magyar aviatika ellenőrzése.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Budapest, jul. 12.

Illetékes helyen nyilatkozatot adtak ki arról, hogy a magyar kormány miért nem fogadja el az ententenak az aviatikára vonatkozó és a régi tilalmat feloldó jegyzékét. Ugyanis a magyar kormány június tizedikén megkapta az entente feltételeit, azonban azokat nem írta alá, mert annak pontjait méltánytalanul találta. A magyar aviatikára nem lehet ugyanazokat a rendelkezéseket alkalmazni, mint a németre. A német kormány, a londoni egyezményben neki biztosított engedmények fejében, kényszerhelyzetben írta alá a szerződést. A magyar kormányra ugyanezeket a rendszabályokat nem lehet ráerősíteni, miután az nem kért és nem is kapott engedményeket.

Razzia a budapesti zugbörzén.

A razzia negyven millió koronát hoz az államnak.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Budapest, jul. 12.

A budapesti rendőrség tegnap a szabadság-téri zugbörzén nagyarányú razziát tartott, amely alkalmával kétszázharmincegy emberrel előállított. Az igazoltatás hajnali két óráig tartott. Az előállítottaknál százötven millió értéket találtak, amely összeg után a pénzügyi hatóság kettős jövedelmi adót és a legmagasabb fokú bírságot fogja kiróni.

A szakemberek véleménye szerint ezen a címen negyven millió korona jövedelmi adóra van az államnak kilátása.

Főrobbant a cuxhaveni aknaraktár.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Hamburg, július 12.

A hamburgi postafőigazgatóság hivatalosan közölte a kormánnyal, hogy a tengeri aknáknak Cuxhafen melletti raktára a levegőbe repült, Cuxhafenben a robbanás következtében valamennyi ablak betört, a világitótornyokat pedig ki kellett oltani. A katonaság idejekorán gondoskodott a város kiürítéséről, mert a további robbanások veszélyeztetik a lakosok életbiztonságát. A halottak és sebesültek számát hozzávetőlegesen harmincra teszik, nincs kizárva azonban, hogy sokkal nagyobb az áldozatok száma.

A robbanás idején kétszázán voltak a raktárban, jórésztük szerencsére a raktár ellenkező részén tartózkodott és így legtöbbjük megmenekült a biztos haláltól.

A romok eltakarítására, valamint az áldozatok felkutatására katonai és polgári segélycsapatok érkeztek Hamburgból.

A robbanás okának megállapítása végett megindult a nyomozás.

A német moratórium kérdése.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

London, jul. 12.

Egy magas állású angol politikus londoni újságírók előtt kijelentette, hogy a német helyzet már más-képp állana, hogyha Poincaré annakidején elfogadta volna a kölcsönbizottság tanácsát és engedett volna a jóvátétel összegéből. Az angol politikus véleménye szerint a helyzet még megmenthető, hogyha a jóvátételi összeget leszállítanák és Németországnak három évi moratóriumot engedélyeznének. A válság elsimítása céljából Poincarének azonnal Londonba kellene utaznia.

A bolgár bandák ügye a népek ligája előtt

— Beogradi tudósítónk jelentése.

Beograd, jul. 12.

A népek ligája a közeli napokban ülést tart Londonban. Todorov Krszta volt bolgár miniszter vezetésével egy delegáció ma utazott Beogradon és Berlingen át Londonba, hogy a népek ligájának ülésén részt vegyen. A bolgár delegáció azért kapott meghívást a londoni üléshez, mert ott a bolgár bandák ellen követendő eljárás kérdése is tárgyalás alá kerül.

TŐZSDE

Július 12.

Zürich. (Zárlat.) Devizák: Berlin 111, Holalndia 202-25, Páris 4210, Milano 2390, Prága 1250, Budapest 037, Zagreb 156, Varsó 009, Wien 00225, Osztrák bélyegzett 002500.

Budapest. (Zárlat.) Valuták: Napoleon 5000, Dollár 1314, Francia

frank 10500, Márka 281, Lira 5800, Osztrák korona 520, Lei 762, Szokol 3250, Dinár 1525.

Devizák: Amsterdam 528, Bukarest 775, London 5850, Berlin 281, Milano 5900, Páris 10600, Prága 3275, Svájc 25400, Wien 510, Zagreb 383-50, Newyork 1330.

Wien. (Zárlat.) Devizák: Prága 63000, Zagreb 8100, Budapest 2025, Varsó 450, Milano 120000, London 120000, Newyork 27500, Páris 218000, Zürich 530000, Berlin 6000.

A magyar-román kereskedelmi kapcsolat.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Budapest, jul. 12.

Dr. Gyulay Tibor, a budapesti kereskedelmi- és iparkamara főtitkára visszaérkezett romániai tanulmányutjáról, ahol a magyar-román kapcsolatok megerősítésével foglalkozott. Tárgyalásairól kijelentette, hogy

a visum kérdésében mindkét állam a viszonyosság alapján hat havi és egy évi tartós vizumokat fog kiadni. A vasúti forgalom tekintetében a nagyváradi transitóforgalomra nézve várható nagyobb fontosságú eredmény, mert a közel jövőben megnyitják a Nagyvárad—Debrecen és Nagyvárad—kóti vasutvonalakat. Az utánvételes küldemények tekintetében elvi megállapodás történt. A gyakorlati kivitel a valuta disparitása egyelőre gátolja. Különben a két ország legközelebb megkezd a kereskedelmi összeköttetésekre vonatkozó tárgyalásokat.

Vajdasági, szlovenszki és erdélyi foglyok Oroszországban.

Akik még mindig raboskodnak. — A magyar kirendeltség interveniált az orosz kormánynál. — A Torontál hadifogoly akciója.

A Torontál wieni szerkesztőségétől.

Wien, jul. 12.

Az orosz kormány már összeállította az utolsó cseretranszportot, amelynek névsorát már a múlt héten közöltük. Ezekon kívül azonban még rengeteg fogoly sinylődik Oroszországban, akiket az orosz kormány az eddigi transzportokba nem osztott be, de akiknek egy része ismeretlen helyen tartózkodik. A rigai kieserelő-bizottság vezetője, Jungerth Mihály miniszteri tanácsos összeállította ezek névsorát és átadta azt az orosz kormányának, hogy mindazokat, akik hazatérni szándékoznak, minél előbb indítsák utnak, az eltűntek után kutatást tegyenek folyamatba és az elhaltak halotti bizonyítványait sürgősen küldjék meg a magyar kormányának. A hatalmas névjegyzékben mindazok szerepelnek, akiknek bejelentése május hó 15-ig megtörtént. Akik eltűntjeiket később jelentették be, azok e névsorba nem lettek felvéve, hanem azokról Jungerth tanácsos külön pótlást fog készíteni. A „Torontál” wieni szerkesztősége a hatalmas névsor közlését ma megkezdte és naponta folytatni fogja. Ismétéljük, akik május 15-ike után jelentették be hozzátartozóikat, azok e névsorban nem szerepelnek, tehát nyugtalanokdásra nincsen ok. Ujabb bejelentéseket — ezeket azonban már sürgősen kérjük — a „Torontál” wieni szerkesztősége (Wien, VI., Köstlergasse 4.) teljesen díjtalanul és önzetlenül elintézi.

A hatalmas névsort helyszűke miatt nem közölhetjük, azonban szerkesztőségünkben a lista minden delután megtekinthető. Vidéki olvasóink kérdésére levélileg teljesen díjtalanul adunk felvilágosítást róla, hogy hozzátartozóik szerepelnek-e a listán.

Rathenau gyilkosainak a nyomában.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Berlin, jul. 12.

A „Berliner Tageblatt” szerint a rendőrség Rathenau gyilkosainak, Fischer mérnöknek és Klein Ervinnek a nyomában van. Kijelentés van arra, hogy a gyilkosokat rövid időn belül elfogják.

Az eddigi nyomozás kiderítette, hogy a gyilkosok Dél-németország felé akartak menekülni, de a rendőrség oly szorosra fogta körülmük a gyűrűt, hogy a szökés nem fog sikerülni.

A birodalmi kormány újabban egy millió márkával nagyobbította

a gyilkosok kézrekerítésére kitűzött jutalmat.

Berlin, jul. 12.

A berlini rendőrség egy bizottságot küldött ki Münchenbe Rathenau gyilkosainak az esetleges felkutatására. A bizottságot keletlen meglepetés érte Münchenben, mert az ottani hatóságok nemcsak hogy nem részesítettek támogatásban, hanem egyenesen megtiltották, hogy a Berlinből kapott utasítások szerint járjon el.

Konstantinápoly a Balkán új Hamburgja.

A patriarchia, mint vizum- és utlevélváltóság. — Román, görög, szerb és örmény kivándorlók Sztambulban.

A „Torontál” konstantinápolyi levelezőjétől.

Konstantinápoly, jul. 12.

A konstantinápolyi kikötő, — a mely a világ egyik legszebb öblében, a csodálatos szépségű Arany-szary-öbölben fekszik, az elmúlt hónapokban egész élénk kivándorlási mozgalom színhelye volt: örmények, görögök, szíriaiak, oroszok áradatai özönlöttek el, akik a Nagy-óceán tulsó partjain reméltek új, békés s munkaalkalmat nyújtó ott-hont találni. Minthogy a szárazföldön való utazás mindenütt szinte ugrásszerűen megrálgató és az egyes országokon való átutazás az utlevélkényszer folytán körülményes lett, — Románia, Szerbia, Oroszország és Örményország kivándorló tömegei mind Konstantinápoly felé özönlöttek, úgy hogy Konstantinápoly a keleti részek kivándorlási kiinduló pontjává alakult át.

Apró partmenti gőzösök sorra járnak az egyes kisebb kikötőket és összegyűjtik a már várakozó kivándorlókat és Konstantinápolyba szállítják őket. Ez a körülmény máris nagy mértékben megnövelte Konstantinápoly idegenforgalmát, mely az amerikai konzul jelentése szerint, majd akkor, ha a kivándorlás elé gördített akadályok megszűnnek, eddig még soha nem tapasztalt fokra fog felemelkedni.

Az Egyesült-Államokba való kivándorlás az engedélyezett 653 főnyi alacsony kvóta mellett is igen nagy zavarokhoz vezetett. Kelet-Európa nemzetiségeinek keveredtsége, a politikai határoknak a háború következtében való eltolódása folytán, a törökök engedélyezett létszámába, görögök, örmények, szíriaiak, stb. beletartoztak, ha olyan területen születtek, mely ma Törökországhoz tartozik. Örményország kvótája 1588 egyén, de a szám nem volt ugyan betöltve, de mégsem bocsátottak be sok örményt, mert lakóhelyük ezidőszent Törökországhoz tartozik.

Az idegen hatalmak különösen kedvezményes jogai Konstantinápolyban, azt az eljárást, melyen egy kivándorolni készülőknek át kell esni, igen bonyolulttá teszik. Az örmények például utleveleiket az örmény patriarehától tartoznak kérni. De beleszólása van még a kivándorlásba a szövetséges hatalmak

ott időző képviselőinek is, mert a Szövetségi Bizottság engedélye nélkül egyetlen kivándorló sem hagyhatja el a konstantinápolyi kikötőt. A keleti járványoktól való óvakodás szükségessé tette, hogy az Egyesült-Államok saját hatóságokkal ellenőriztessek a kivándorlók egészségi állapotát. Az Egyesült-Államok egészségügyi felügyelőjének orvosi bizonyítványa nélkül nem állhatnak ki vizumot, úgy hogy mire a kivándorló eléri Amerika partjait, egész sereg bizonyítvánnyal és igazolvánnyal van felszerelve. Mégis megtörtént legutóbb is, hogy az így felszerelt kivándorlókat visszautasították. Egy példát az elmúlt évben a Guldjema nevű hajó 200 visszautasított kivándorlóval kötött ki Konstantinápolyban. Pedig a visszautasítás valóságos tragédia a keleten lakó számára. Nem egyszer egyáltalán nem térhetnek vissza otthonukba, mert időközben feldúlták és hozzátartozóikat az örökös villongások közepette, bűnésszárták vagy legalább is elűzték, úgy hogy egykönnyen fel nem lehetnek.

A kivándorlók nyomoruságos helyzete magára vonta az amerikai „Ifjú Keresztény Nők Szövetségének” figyelmét, akik támogató kezűket kinyújtották a törökök felé is. Segítő munkájukat megnehezíti az a körülmény, hogy például a legnagyobb nyomoruságban lévő visszavándorlók sorsának a figyelemmel kísérése igen nehéz. Ennek oka a hajózási viszolyokban rejlik. A hajók legtöbbje ugyanis nem köt ki a rakodóparton, hanem a sztabuli partok előtt vet horgonyt. Az utasok apró csónakokba szállanak s minthogy nincsen még rendes ki- és bevándorlási állomás, ott kötnek ki, ahol akarnak. A szociális misszió lelkes munkása megkaphatja esetleg a hajón a visszahozottak névsorát, de hogy ki merre ment, hová indult, nem tudja semmiféle hatóság vagy szervezet sem. Nagy nehézségek leküzdése után végre sikerült egyelőre nagyon is szerény keretek között működő segélyező hivatalt létesíteni, melynek a főhivatása egyelőre abban áll, hogy elsősorban a visszautasítottaknak akar erkölcsi és anyagi támogatást nyújtani.

A fiumei kormányelnök Novisadon. Novisadról jelentik: Zanella Richárd, fiumei kormányelnök tegnap Novisadra érkezett. Ott tartózkodásának célja ismeretlen. Zanella két napig marad Novisadon és onnan visszautazik Beogradba.

A jugosloven kereskedelmi címtár.

Beeskerek, jul. 12.

A Címtár, az tudvalevően arra való, hogy az ember megtalálja benne valamilyen címet, amire szüksége van. A legnagyobb fontossága a címtárnak természetesen a kereskedelmi és az ipari világban van. Ebből a szempontból szükséges, hogy a címtár lehetőleg teljes legyen és megbízható. Azaz, ha egy kereskedő drága pénzen készült árjegyzékét vagy cégtábláját elküldi a szakmabeli cégeknek, úgy ne dobja ki hiába a pénzét.

A napokban került a kezembe a Jugoslavenski Kompas első része, amely Zagrebban jelenik meg Vladimir Pavlaković közgazdasági hírlapíró szerkesztésében. Természetesen érdeklődve néztem meg a Vajdaság kereskedelmi névsorát és itt aztán alapos meglepetések értek. Nem ismerem jól más városok kereskedőinek a névsorát és így csak Beeskerek városát néztem át. Izeltől adok egy kis szemelvényt a „címtárból”, amelyet Jugoslavenski Kompas helyett inkább J. Confusnak lehetne nevezni, annyira tele van hibákkal. Fém- és vaskereskedés a címtár szerint például egyáltalán nincs Beeskereken. Gépkereskedő Beeskereken például csak Keller Ferenc. Fakereskedő szintén nincs egyetlen egy se Beeskereken. Ugyancsak temetkezési vállalat sincs legnagyobb bánatára azoknak, akik meghalnak. A tüzelőanyag ellátásban nagyon rosszul néz ki Beeskerek, mert például szénkereskedő sincs itt a címtár szerint. A divatkereskedők listája aztán annál pontosabb. Freund i Sinovi, Eisenstädter és Stagelschmidt mellett szerepel Svan Josip, Ugrinov Zsarko, Wajer Hermann, Likacsev Pajo, Konrad Pajo, Klinovszki Vilim, Jaksics Fránjo, Löwy Julius és még egy egész csomó derék divatkereskedő, akiket Beeskereken senkisé ismer. Férfi-divatkereskedő Beeskereken például Pasch Petar. Aki tud valamit róla, közölje a nevezett kompas szerkesztőségével.

Könyv és papirkereskedés van Beeskereken a Jugoslavenski Kompas szerint. Igaz, hogy csak egy és ez a cég Engl Katica. Ha már kihagyta a Kompas Almássy Elekét, Dojkovic és Petrovacskit és Mangoldot — legalább azt árulná el, hogy hol van ez a fentnevezett Engl Katica?

És ilyen tempóban megy ez végig a Címtárban. Minden szakmánál sohasem hallott nevek vannak, vagy egyáltalán nincs Beeskerek képviselve. Joggal tételezhető föl, hogy a címtár többi része, más városokban is ilyen „megbízható és pontos”. Sokkal jobb volna, ha egyáltalán nem volna kereskedelmi címtárunk, minthogy ilyen legyen, amely felületességével többet árt, mint használ.

Novisad modern télikikötőt épít. Novisadról jelentik: Novisadon nagyszabású tervvel foglalkoznak. A télikikötőt, mely eddig alig fellett meg rendeltetésének, a mai szükségletekhez képest kibővítik, megnagyobbítják. Az építésekhez, melyek több millió dinárt emésztenek fel, hozzájárultak a novisadi kereskedelmi- és iparvállalatok, gyárak és bankok is. Az építkezéseket hír szerint rövidesen megkezdik.

HIREK

Drága a tej.

Hallatlannal drága a tej, ráferne már egy kis olesósági hullám.

A kívánságod nyájas olvasó félig teljesült. A hullám már benne van.

Petrov-dan. Beogradból jelentik: Petrov napján ünnepi istentiszteletet tartottak a beogradi székesegyházban, melyen résztvettek a kormány tagjai, a szkupstina elnöksége és számos országgyűlési képviselő. Az üzletek egész nap zárva voltak. A hivatalokban szintén szünetelt a munka. A beogradi újságok közül csak a reggeli lapok jelentek meg.

Felemelték Budapesten a villamosjegy árát. Budapestről jelentik: Az egyesített városi villamvasut vezetőségétől nyert információ szerint vasárnaptól, július 16-ától a villamosjegy ára nappali forgalomban tíz korona, éjjeli forgalomban pedig harminc korona lesz.

Hangverseny. Gilde Vendel zenetanár akadémiai előkészítő magániskolájának növendékeivel július 15-én a Kaszinó éttermében hangversenyt rendez. Kezdeté este fél kilenc órakor. A műsort: holnapi számunkban közöljük.

Sztrájk a Hazai malomban. A Hazai malom munkásai kedden délben sztrájkba léptek, mert az ötven-százalékos béremelést nem akarták nekik megadni. Az egyeztető tárgyalások a munkaadók és munkások között folynak s így nem lehetetlen, hogy rövidesen létrejön az egyezés.

Afrika mélyéből. Rómából jelentik: A kabil felkelők két spanyol repülő fogtak el, akiket hosszú kizsárgatás után elevenen megégettek. A spanyol katonai repülőket feiderítő szolgálatot teljesítettek. A lázadóktól megszállott terület felett szerencsétlenségükre elromlott a gép szerkezete s így kénytelenek voltak leszállni. A repülőgéppel közvetlenül az egyik kabiltábor mellett értek földet.

Talált tárgy. Egy pár arany fülbevalót találtak. Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrségen Andrejevity alkaptányánál.

Hogyan kell banni a nemzeti kisebbségekkel? Ilyen cím alatt Belacrkván rövidesen röpirat jelenik meg, Sztrefanovics Szlavko belacrkvai közismert közigazgató és politikus tollából. Belacrkvai tudósítónknak alkalma volt a szerzőtől a röpirat tartalmáról egyet-mást megtudni. A szerző kijelentése szerint a röpirat, a nemzeti kisebbségek elhelyezkedéséről, a nemslávok aktív választójogáról szól, még pedig olyképpen, hogy részükre választójogot követel, mert csak így látja helyesnek és megoldottnak a később kibontakozó együttműködés alapját. A röpiratban továbbá jó és gyors közigazgatás megszervezésére szentel egy részt. Sztrefanovics röpirata iránt már most nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Halálozás. Özv. Horváth Istvánné szül. Fenyvessy Teréz, hosszas szenvedés után hétfőn este 10 órakor meghalt. Az elhunytban kiterjedt rokonságán kívül Horváth István SHS államvasuti vonatvezető és özv. Hajdu Imréné édesanyjukat gyászolják. Temetése szerdán délután 5 órakor volt a Lesingova (Kossuth) utca 2. sz. gyászházából.

Borkereskedelmi mizériák Belacrkván. A belacrkvai bortermelők aggodalommal néznek elébe az ideai szüretnek. A termés ugyan kitűnőnek ígérkezik, helyenkint pedig egyenesen elsőrendű termés várható, a baj azonban nem itt van, hanem a vidéki borkereskedők részéről megnyilvánuló csekély érdeklődésben. A tavalyi termés ugyanis még jórészt a pincékben hever, vevő alig jelentkezik, a már előzően lekötött kontingenst meg a forgalmi zavarok miatt nem bírják elszállítani. Ilyen körülmények között érthető, hogy a termés elhelyezése nagy gondot okoz. Mind-ezek az elkedvetlenítő bajok fölébe még a napszám állandó emelkedése került. A szőlőmunkás már negyven-ötven dinárt kap egy napi munkabéré fejében és ezért a pénzért sem dolgozik valami szívesen. Azon kívül a kormány egy belacrkvai küldöttség előtt a leghathatósabb támogatást helyezte kilátásba, ami mindezeidig késik, pedig a szüret ideje már erősen közeleg.

Azt mondja a feleségem,

nincs szebb dolog fiam az egyszerűsítésnél. Ahogy a maisták, dadaisták és egyéb ilyen magánörültek mondják: az egész életet a konturrokra kell leegyszerűsíteni. Nem a legegyszerűbb és lepraktikusabb dolog, hogy itt nálunk például a jó, zamatos teának való vizet onnan merítjük a Bégából, ahol a lóusztató van. Ugyanott mossák ki a Granicarska Trupa legényei az ápolásuk alatt álló farkaskutyák ételes eszajkát és a tejes asszonyok is ugyanott tisztítják meg és öblítik ki azokat a tejeskannákat, amelyből a mindennapi elsőrangú teljes tejet szállítják. Most legalább tudjuk, hogy esetleg mivel teljes a tej! És ez a sok kellemes minden, amit itt a lovakról le- és a csajkák-ból, kannákból és köcsögökből ki-mosnak, szép egyetértésben folyik le a víz lépéssel lejjebb fekvő uszodába, ahol megtisztítja és habfahérré teszi az asszonyaink üde testét és férfaink acélos izmait. És hogy ez nem árthat, azt abból következtetem édes fiam, hogy a városi orvos urak is ott fürdenek és még egyiknek se lett semmi baja...

J.

Csehek a német iskolák beszüntetése ellen. Türelmességüknek és okosságuknak szép példáját adták a csehországi Steinschönau német többségű város csehei. A csehszlovák kultuszminisztérium ugyanis elrendelte, hogy a városban az egyik iskola két német osztályát szüntessék be. Erre a városi képviselőtestület cseh tagjai memorandumot intéztek a kultuszminisztériumhoz, melyben a rendelet visszavonását kérték, amit ezzel indokoltak: 1. ellene vannak elvi indokból, mivel minden korlátozás az iskolaügy terén a népművelődés kárára van; 2. mivel az említett osztályok beszüntetése rendkívüli horderővel bírna a két népnek együttélésére, úgy a városban, mint annak környékén.

Délamerikába mindenki bevándorlási (Affidavit) engedély nélkül is kivándorolhat. Hajójegy, ellátás, utlevél, stb. stb. felől mindenkinek díjtalanul felvilágosítást ad a Banatska Trgovačka Agencija Vel. Beeskerek, Alexandrova (Fő) u. 27. Telefon 32.

Vas- és fémöntvényeket Krausz-nál, Veliki Beeskerek. Telefonszám 329.

Átutalásokat és csekk kiírásokat — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — **Wien, Prága, Budapest, Berlin, Temesvár, valamint a többi külföldi piacra** újból eszközöl a **Nagybeeskereki Takarékpénztár**. Veliki Beeskerek, Korona-szálló épület. Telefon: Pénztár 16. — Vezérigazgató 52.

Herczeg Ferenc képes irodalmi hetilapja az Uj Idők új félevének 2. számában folytatódik Bónyi Adorján érdekes szerelmi regénye, ugyszintén Anders Eje híres kalandor regénye. A rendkívül gazdag tartalmu szám Lyka Károly, Herczeg Ferenc, Szederkényi Anna írásait közli, azonkívül számos aktuális és művészeti kepet. Az Uj Idők előfizetési ára Jugoszláviába negyedévre 25 dinár, mely összeg a Magyar Általános Hitelbank szabadkai fiókja útján utalható át. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal Budapest, VI., Andrássy-ut 16.

Adakozás. Kovács Jelena Vračev-gájról ötven dinárt adományozott a beeskereki róm. kath. árvaháznak. Ugyancsak az árvaház céljára beküldött száz dinárt egy magát meg nem nevezni akaró jöltevő. Az összegetek rendeltetési helyükre juttattuk.

Külföldi kifizetéseket, átutalásokat, csekk- és valutavételeket gyorsan és olesón közvetít a **Nagybeeskereki Népbank R.-T.** — Telefon 62.

Elveszett egy pénztárca folyó hó 11-én a bégaparti vasútállomáson. Stevo Bansak névre szóló igazolványt és néhány marhalevelet tartalmazott. Megtalálójá adja át a-punk kiadóhivatalában. Jutalomban részesül.

Egy lelketlen anya bűne.

Bedobta csecsemőjét a Bégába.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, jul. 12.

Egy héttel ezelőtt történt, hogy a beeskereki cukorgyár közelében, a Wattay-féle szőlőben csecsemőhullát találtak. A rejtélyes bűnyüggyel annakidején a „Torontál” részletesen foglalkozott és megírta a rendőri vizsgálat alapján, hogy a holttestet a Bégába dobták, de az a sürrő nádasban fennakadt s így nem sodorhatta el a víz. A büntett talán örökre kiderítetlen maradt volna, ha a véletlen folytán egy kutya nem vezetni nyomra a rendőrséget. A Wattay-féle szőlő csőszének kutyája ugyanis megtalálta a csecsemőhullát, fogaival kihuzta a vízből és magával vitte a kutyaólba, ahol egész nap lakmározott a holttestből. Estefelé feltűnt a csősznek, Ott Józsefnek, hogy a kutya nem mutatkozik, keresésére indult és ekkor vette észre, hogy kutyája egy csecsemőhullán rágódik. Rög-tön elvette a kutyától a zsákmányt és jelentést tett a rendőrségen.

A rendőrség emberei helyszíni szemlét tartottak és utána rögtön megindították a nyomozást a lelketlen anya kézrekerítése céljából. A nyomozás tegnapi eredményre is vezetett, amennyiben elfogták a bűnös anyát özv. Magyar Róza 32 éves skorenováci (székelykevei) földművesasszony személyében. Az asszony azt vallotta, hogy a szerelmi viszonyból származott gyermek holtan született és szegényében nem akarta az elhalálozást bejelenteni, hanem még azon éjjel rongyokba csavarta és bedobta a hullát a Bégába.

A rendőrség a lelketlen anyát átadta a helybeli ügyészségnek.

Rejtélyes halálest Lazarevon.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, július 12.

Lázárföldről jelentik: Tragikus halálest hire rázta fel egyhanguságából Lázárfölde község lakosságát. Kedden reggel Bering Máttyás volt községi bíró özvegyét, Bering Máttyásné szül. Loch Zsuzsannát ágyában fekvé holtan találták.

Beringné vasárnap délelőtt beszélgetett utójára a faluban lakó fiával, utána bezárkózott szobájába és ettől az időtől fogva senki sem látta többé életben a matrónát. Kedden reggel azután feltűnt a szomszédoknak, hogy Beringék jószága otthon maradt s az asszony az előtte való nap s azon reggel egyáltalán nem mutatkozik. A szomszédok rosszat sejtve, átmentek Beringék udvarába és kopogtak az egyedül lakó özvegy ajtaján. A többszöri kopogás dacára sem hangzott belülről válasz. Ellenben hosszabb ottartózkodás után különös szag ütötte meg az orrukát, mely oszlásnak indult holttesttől eredhetett. A szomszédok ekkor az özvegy fiának, Bering Jánosnak a keresésére indultak és vele együtt behatoltak a szobába. A lakószoba ajtaját kinyitva, az ágyon elterülve holtan találták az asszonyt.

Az agg nő már több éve szivbajos és így valószínű, hogy szivhüdes rádozata lett. A halál már a vasárnaptól hétfőre való éjjel következhetett be, mert a hullán a foszlás előrehaladott állapotban van.

Rendet teremtenek a piacon.

Fiókplac létesül a Temesvári-utcában.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, jul. 12.

Beeskerek város rohamos fejlődésének megfelelőleg szűknek bizonyult az eddigi piac. Az idegenforgalom hetivásári napokon megsokszorosodott, a vidékről tomege-sen jönnek be az árusok, akiket lehetetlen elhelyezni a kicsiny váraljai utcai piacon. Az árusok alig tudják már elhelyezni árujukat az árusítóasztalokan és még a leg-gazdaságosabb helykihasználás mellett sem férnek el azokon. A baromfipiacon ugyanaz a helyzet uralkodik.

Ez a türelhetlen állapot, mely úgy az eladóra mint a vevőre egyaránt káros, sőt a város jóvedelmére is befolyással van, arra indította a város vezetőségét, hogy a baromfipiac egy részét ideiglenesen áthelyezze régebbi helyére, az Obilityeva (Zápolya) utcába. A keddi hetipiacon már ezen rendelkezés alapján intézkedtek s a baromfipiac egy része, mely nem fért el a Luther-utcában, a Zápolya-utcába került. Kedden ugyan még kevés vásárló kereste fel a fiókbaromfi-piacot, mert a közönség erről az üdvös ujításról nem igen tudott, a holnapi piaci napon azonban előreláthatólag olyan élénk forgalom lesz itt is, mint a régi baromfipiacon.

Alexity Bogolyub polgármesternek egy másik terve is van. A Buza tértől a Miletityeva (Temesvári) utca felé fiókpiacot akar létesíteni. A piac eladóit jórészt az észak-lukácsfalva—erzsébetlaki termelők képeznek, vásárlói pedig a Béga-tulso részének lakóiból kerülnek ki, akik ezzel sok felesleges szalad-

gálástól, kerülgetésektől és hosszú uttól szabadulnának meg. A fiókpiac terve már a megvalósulás stádiumában van és valószínű, hogy a jövő hét folyamán már megnyílik.

A piac körül még egy fontos rendelkezést hoztak. A „Torontál” ugyanis nemrég egy cikkben felhívta a hatóság figyelmét arra, hogy a nyári idő alatt rendelje el az élelmiszerek letakarását, hogy így azok megóvassanak a portól és a legyeketől. A cikknek meg is volt a eredménye, amennyiben kedden felhívták az élelmiszerárúsokat, hogy árújukat tartsák letakarva.

Javítják a magyar koronát.

Budapest, jul. 12.

A kormány a bankvezérek bevonásával megtartott értekezleten bizalmas megállapodást létesített. Eszerint a bankok leszorítják a külföldi valuták árfolyamait és pedig oly módon, hogy valuta-deviza állományuk egy részét fokozatosan piacra viszik. Az eladott valuták helyett iparvállalati részvényeket fognak vásárolni, ami az értéktörszén-árjavulást fog előidézni. A valutaszpekulációk elhárítására elhatározták, hogy a magánforgalomban nem kötnék üzleteket és a kávéházi és zúgforgalom ellen a leg-erősebben küzdeni fognak.

A budapesti lakásrendelet ügye.

Budapest, jul. 12.

A budapesti drágasági bizottság tegnapi ülésén elfogadta Nagy Emil módosító indítványát, amely szerint a kislakásoknál az 1917. november elsején fizetett lakbérnek a négyszerese képezi a lakbéremelési maximumot. A bizottság a nagylakásokra az 1917. évi november elsején fizetett bér nyereszességét állapította meg maximumként. Mindkét kategóriára vonatkozólag a bérlők bírói védelemben részesülnek.

A „Torontál” hadifogoly postája.

Üzenetek.

Gréber Izidor (Veliki Beeskerek), Otus Károlyné (Técső): Kérdezőkódéseiket továbbítottuk a kicserélő-bizottságnak, amely az Önök hozzátartozói után is meg fogja indítani a nyomozást. Egyébként most egy hosszú névsort közlünk, kegyeskedjék azt is figyelemmel kíséreni. A kicserélő-bizottság mindent megtesz, hogy a foglyokat megtalálja és azután hazaküldje.

Szabó Györgyné (Stara Kanizsa): Fia után már áprilisban érdeklődünk, azóta folyik a nyomozás utána. Hogy eddig nem kapott választ, annak az az oka, hogy az eddigi nyomozások nem jártak eredmény-nyel.

Riffulitski G. (Novibecsej): Érdeklődését továbbítottuk Rigába. Mihelyt a kicserélő-bizottság nyomára akad, tudatni fogjuk.

Nemez (filc) kalapok, diftin kalapok

1109 fehér és minden színben érkeztek!

Nyári ruhákat, szalma és organa kalapokat mélyen leszállított árak mellett adom el.

Aszlányi Jolita, Nemanjina (Jenő herceg) u. 7.

Köszönetnyilvánítás.

Szeretett társtulajdonosunk

HAJÓS LAJOS urnak

fiatalon (Budapesten) elhunytá alkalmával oly nagy méretben nyilvánult meg a részvét és barátságtól, üzletfelektől oly nagy mennyiségű vigasztaló levél és fájdalomkát enyhítő átirat érkezett, hogy minden egyesnek köszönetünket kifejezni nem tudnánk.

A család, valamint cégünk nevében ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik fájdalomkában velünk együtt éreztek.

Novi Sad, 1922. július hó.

Hajós Gyula, testvér.

Schiff Ábrahám,

szék-, ponyva-, zsinerkereskedő és kölcsönző.

Ház eladó!

1177

Érdeklődni SCHÄFFER JÓZSEF-nél Bogorodičina (Boldogasszony) u. 2728.

Eladó

egy teljesen jókarban levő 10 HP Clayton Schuttleworth gyártmányu

LOKOMOBIL.

Törökbecse-Araosi Segély-és Hitelszövetkezet Novi Becej. 1174

Cukrászda

igen nagy forgalommal, a Bónság legélénkebb városában, más vállalkozás miatt eladó.

Cím a Torontál kiadóhivatalában

KOVINI BANK RT. KOVIN.

Gömbfa, faragott épületfa,

ERDÉLYI ÉS CSEHSZLOVÁK

DESZKA,

stájer, boszniai és szlovén anyag, mindenféle keményfa anyagok

TÜZIFA.

Állandó nagy raktár. Olcsó árak, pontos kiszolgálás. 1152

Lorenc A. tanár bécsi klinikájának volt sebésze

Dr. Kajon Cezar,

az ortopediai chirurgia specialista fogad délután 2 órától 4-ig csont- és ízületbetegeket, bénákat és ferdenővésűeket szakszerűen berendezett műtőjében medikomechanikai gyógykezelés céljából. Ortopedikus gimnasztikai kurzusok

Beograd, Studenička ul. 67.

Uj parti érkezett!

1. Aida-jegyű ful, fekete 8., 12., 16. sz., színes 12. és 16. sz., fehér 12. számu.
2. Itália gyöngye, fekete.
3. Conca d'oro, fekete.
4. Korona d'oro, fekete 20., 25 és 30. számu.
5. Levriero-jegyű cerna, fekete és fehér, 400 yardos.
6. 200 yardos cerna, fekete és színes, 16., 40. és 50. számu.
7. 1000 yardos merserisizan, fekete és fehér 30., 40. és 50-es, igen jó minőség, C. T. S. jegyű.
8. Alátét fehér és fekete, 30-as.
9. Zefir-zsebkendő 40 cm.
10. Gyöngykoton, 8-as számu, színes, C. T. S. jegyű.
11. Női fekete pamutharisnya 125 dinár tucatja, ládanként 100 tucat à 118 dinár.

Jovan T. Jankovity és Társa Beograd,

Zmaja od Nočaja ulica.

A fenti árak mindenkor raktáron vannak.

POZIV.

Svetijovanska Opštinska Kreditna Zadruga održaće na dan 6 oga avgusta 1922. god. u 10 čas. pre podne svoju

redovnu godišnju glavnu skupstinu

na koju ovime poziva svoje članove.

Dnevni red:

1. Godišnji izveštaj uprave i nadzornog odbora.
 2. Prikaz godišnjih završnih računa od 1919., 1920., 1921. god.
 3. Rešenje odnosno čiste dobiti.
 4. Izbor uprave i nadzornog odbora.
 5. Slučajni predlozi.
- U Svetom Jovanu, 7-og jula 1922. god.

Uprava.

Meghívó.

A Sveti Jovani Községi Hiteleszövetkezet 1922. évi augusztus hó 6-án d. e. 10 órakor tartja

rendes évi közgyűlését,

amelyre tagjait ezennel meghívja.

Targysorozat:

1. Igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése.
 2. Az 1919., 1920., 1921. évi zárószámadások bemutatása.
 3. A tiszta nyereségről való rendelkezés.
 4. Igazgatóság és felügyelő-bizottság választása.
 5. Netaláni indítványok.
- Sveti Jovan, 1922. július 7-én.

1175

Az igazgatóság.

Jég! Jégeladás! Jég!

Télen beraktározott természetes jég bármily mennyiségben a legolcsóbb árban minden nap kapható

Kovács János kaszinóvendéglősnél
Telefon 54. 1172 Telefon 54.

Modern, villamossággal berendezett kávépörkölő- és kávédarálógyár!

Az igen tisztelt vendéglős, kávémérő és Beograd város és környékének közönségét van szerencsém értesíteni, hogy f. é. máj. 1-től kezdődőleg Beograd várostól bérbe vettem a TAMIS-féle

kávépörkölő és daráló

Ezen munkához szakértő személyzetet alkalmazok — örményeket — egyben pedig beszereztem a legmodernebb és legteljesesebb pörkölő- és daráló gépeket, ami megadja a lehetőséget, hogy a t. közönséget a legjobb minőséggel és a legszolidabb árak mellett kiszolgálhassam. Minden versenyt felülmúl. — Remélem, hogy eddigi működésem elég biztosítékot nyújt arra, hogy engem ez alkalommal is bizalmukkal kitüntessenek, én pedig igyekszem fogok, hogy a t. közönséget a jövőben is, úgy mint eddig, minden tekintetben kielégítem. — Kávé és más rendeléseket már az „Arany Angyalhoz” címzett új üzlethelyiségben Beograd, Vasin ul. 13., ideigl. telefonszám 505., bonyolítok le. Belföldön szállítok 5 kg-os csomagokban a leggyorsabban és legpontosabban. — Kávé kivül mindenféle gyarmatáru, u. m. örött bors, fahéj és só kicsinyben és nagyban jutányos áron kapható.

1099

Kiváló tisztelettel!

Mladen M. Popovits